

TIM
ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA

MEĐUNARODNA KONVENCIJA O PRAVIMA OSOBA SA INVALIDITETOM I DODATNI SPORAZUM

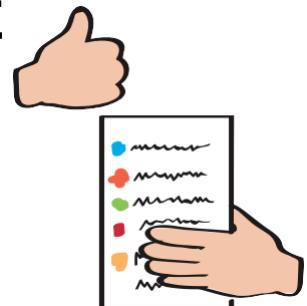

VERZIJA PRILAGOĐENA
ZA LAKO ČITANJE I RAZUMEVANJE

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Ovaj dokument predstavlja pojednostavljenu verziju sporazuma.

Pun naziv sporazuma je **Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom**.

U okviru ove publikacije nalazi se **Opcioni protokol Ujedinjenih nacija uz Konvenciju o pravima osoba sa invaliditetom**.

Na 2. strani se nalazi sadržaj ovog dokumenta.

Beograd, 2019.

PODRŠKA: Izradu ove publikacije omogućila je Vlada Švajcarske u okviru projekta „Podrška unapređenju socijalnog uključivanja u Republici Srbiji”.

NAPOMENA: Ova publikacija ne predstavlja zvaničan stav Vlade Republike Srbije, kao ni Vlade Švajcarske. Svi pojmovi upotrebljeni u publikaciji u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.

	1. Konvencija	9
	2. Šta znače reči	9
	3. Osnovne ideje	10
	4. Šta države treba da rade	12
	5. Ravnopravnost	13
	6. Jednak odnos prema ženama sa invaliditetom	13
	7. Jednak odnos prema deci sa invaliditetom	14
	8. Informisanje o invalidnosti	14

9. Pristupačnost

16

10. Pravo na život

18

11. Vanredne situacije

18

12. Jednakost pred zakonom

18

13. Ostvarivanje pravde

20

14. Sloboda kretanja i bezbednost

21

15. Zabrana mučenja ili svirepog ponašanja

22

16. Zabrana iskorišćavanja i zlostavljanja

23

17. Postupanje prema osobama sa invaliditetom

25

	18. Sloboda kretanja	25
	19. Samostalan život u zajednici	26
	20. Kretanje	27
	21. Sloboda izražavanja i pristup informacijama	29
	22. Privatnost	30
	23. Poštovanje doma i porodice	30
	24. Obrazovanje	32
	25. Zdravlje	34
	26. Usluge za oporavak	35

27. Rad

37

28. Životni standard

39

29. Uključivanje u politiku

41

30. Kultura, sport i rekreacija

43

31. Informacije

45

32. Saradnja država

45

33. Ostvarivanje Konvencije

46

34. Komitet za prava osoba sa invaliditetom

47

35. Izveštaji država članica

48

36. Šta se dešava sa izveštajima

49

37. Saradnja Komiteta i država

50

38. Saradnja Komiteta i drugih organizacija

51

39. Izveštaj Komiteta

51

40. Sastanci država

52

41. Čuvanje izveštaja i informacija

52

42. Potpisivanje Konvencije

52

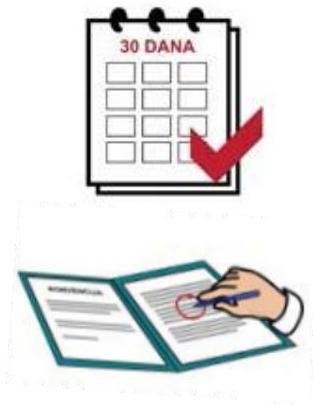
43. Saglasnost i odobrenje

53

44. Grupe država

53

45. Kada počinje Konvencija?

53

46. Uzdržavanje

54

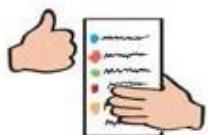
47. Izmene Konvencije

54

48. Ako neka država želi da napusti Konvenciju

54

49. Pristupačne informacije

55

50. Konvencija na drugim jezicima

55

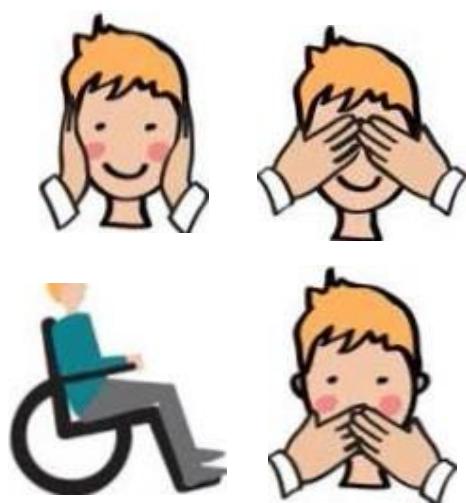

Dodatni sporazum Konvencije

56

Zahvalnica

65

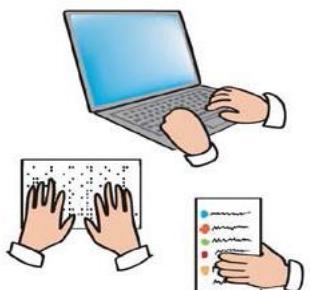

1. KONVENCIJA

Ovaj sporazum govori o tome šta države treba da rade kako bi osobe sa invaliditetom imale jednaka prava kao svi drugi.

2. ŠTA ZNAČE REČI U OVOM TEKSTU

Komunikacija se odnosi na načine koji pomažu osobama sa invaliditetom da govore i razumeju informaciju kao, na primer, znakovni jezik, Brajevo pismo, komunikacija putem računara.

Diskriminacija znači nepravedno ponašanje ili kada nemate mogućnost da učestvujete u društvu sa drugima zato što ste osoba sa invaliditetom.

Jezik predstavlja svaki način na koji ljudi razgovaraju jedni sa drugima, uključujući znakovni jezik.

3. OSNOVNE IDEJE

Svaka osoba ima pravo da donosi odluke o svom životu.

Niko ne sme da bude diskriminisan.

Osobe sa invaliditetom imaju ista prava da budu uključene u društvo kao svi drugi.

Osobe sa invaliditetom treba poštovati uvažavajući njihov invaliditet.

Svako treba da ima jednake mogućnosti.

Svako treba da ima jednak pristup okruženju.

Muškarci i žene treba da imaju jednake mogućnosti.

Decu sa invaliditetom treba poštovati uvažavajući njihov invaliditet.

4. ŠTA DRŽAVE TREBA DA RADE

Svaka država treba da obezbedi da se svi prema osobama sa invaliditetom ponašaju ravnopravno kao prema svim ostalim ljudima.

To rade tako što:

Određuju pravila i donose zakone kako bi osobe sa invaliditetom imale jednaka prava i menjaju zakone koji nisu fer prema osobama sa invaliditetom.

Misle o pravima osoba sa invaliditetom kada donose sve zakone i druga dokumenta.

Ne čine ništa što je u suprotnosti sa ovom konvencijom.

5. RAVNOPRAVNOST

Države se slažu da zakoni isto važe za sve ljudе i da je diskriminacija osoba sa invaliditetom zabranjena.

6. JEDNAK ODNOS PREMA ŽENAMA SA INVALIDITETOM

Države se slažu da je ponašanje prema ženama i devojčicama sa invaliditetom često nepravedno.

Države će raditi na tome da žene i devojčice sa invaliditetom vode ispunjen, slobodan i ravnopravan život.

7. JEDNAK ODNOS PREMA DECI SA INVALIDITETOM

Države se slažu da deca sa invaliditetom imaju ista prava i slobode kao ostala deca i da treba da budu tretirana jednako. Treba voditi računa o tome šta je najbolje za dete.

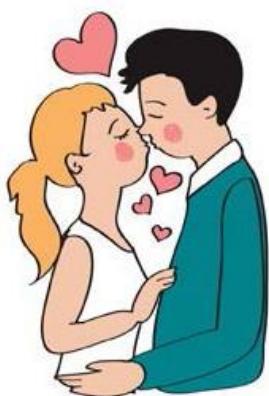

Države se slažu da deca sa invaliditetom imaju pravo da kažu šta misle o svim aspektima koji utiču na njihov život. Deci treba pružiti podršku kako bi se ovo ostvarilo.

8. INFORMISANJE O INVALIDNOSTI

Države treba da informišu sve ljudе o tome da osobe sa invaliditetom imaju jednakа prava i da pokažu šta sve osobe sa invaliditetom mogu.

To mogu uraditi na sledeće načine:

Kroz kampanje kojima će se promeniti mišljenje ljudi o životu osoba sa invaliditetom.

Kroz ukazivanje na to koje sve poslove osobe sa invaliditetom mogu da urade.

Kroz učenje dece o jednakim pravima osoba sa invaliditetom.

Kroz podsticanje medija da na pravi način predstavljaju osobe sa invaliditetom.

Kroz učenje svih ljudi o mogućnostima i pravima osoba sa invaliditetom.

9. PRISTUPAČNOST

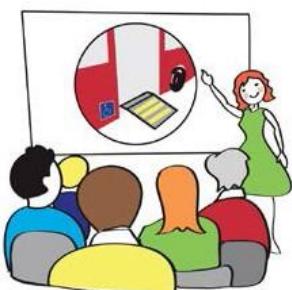
Države treba da obezbede da osobe sa invaliditetom imaju bolji pristup u svim oblastima života.

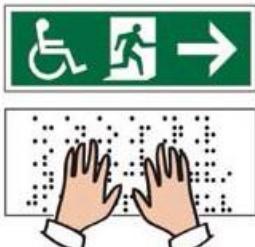
Javne ustanove (bolnice, škole) i prevoz treba da budu pristupačniji. Informacije treba da budu pristupačnije.

Treba napraviti smernice za poboljšanje pristupačnosti zgrada i usluga.

Potrebno je održavati obuke o pristupačnosti.

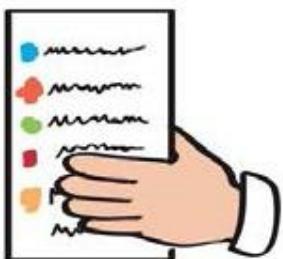
Znakovi moraju biti lako razumljivi i na Brajevom pismu.

U javnim ustanovama treba da bude više vodiča i tumača znakovnog jezika.

Osobama sa invaliditetom treba obezbediti pristup novim tehnologijama.

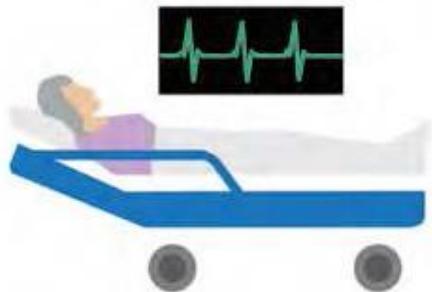

Informacije na samom početku treba učiniti pristupačnim.

Osobe sa invaliditetom treba da dobiju pravu podršku na putu ka informaciji.

10. PRAVO NA ŽIVOT

Svi ljudi imaju jednakopravno pravo na život.

Države treba da se pobrinu da osobe sa invaliditetom imaju jednake mogućnosti kao svi drugi kako bi živele svoj život.

11. VANREDNE SITUACIJE

Treba obezbititi zaštitu osoba sa invaliditetom u rizičnim situacijama (na primer, kada se dogode uragani ili poplave).

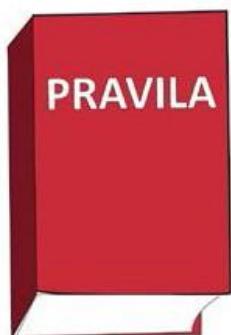

12. JEDNAKOST PRED ZAKONOM

Zakonom treba tretirati osobe sa invaliditetom kao sve druge ljudi. Osobe sa invaliditetom imaju pravo da odlučuju o važnim stvarima kao svi drugi.

Osobama sa invaliditetom treba pružiti odgovarajuću podršku pri donošenju odluka.

Ako je nekoj osobi potrebno da neko drugi donosi odluke u njeno ime trebalo bi da postoje pravila koja regulišu da se to obavi na pravilan način.

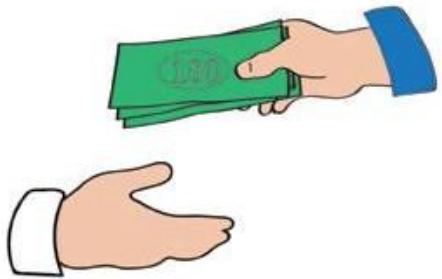

Osobe sa invaliditetom imaju jednaka prava da:

Poseduju ili dobiju nekretninu na svoje ime.

Kontrolišu svoj novac.

Budu u mogućnosti da pozajme novac kao svi drugi.

Da im se ne oduzima dom ili novac.

13. OSTVARIVANJE PRAVDE

Osobe sa invaliditetom treba da imaju pravo da idu na sud, da tuže nekoga ili da učestvuju u radu suda kao svi drugi.

Osobe sa invaliditetom treba da dobiju podršku kako bi sa sigurnošću ostvarile svoja prava.

Države treba da imaju posebne obuke za sudove, policiju i ljudе koji rade u zatvorima.

14. SLOBODA KRETANJA I BEZBEDNOST

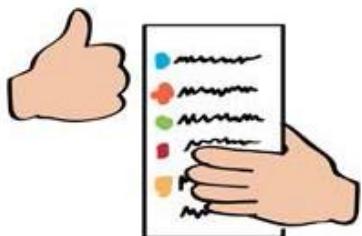
Osobe sa invaliditetom treba da budu slobodne i bezbedne kao svi drugi.

Osobe sa invaliditetom ne treba da budu uhapšene ili zatvorene zbog njihovog invaliditeta, već samo ukoliko zakon to nalaže iz drugih razloga.

Ako su osobe sa invaliditetom uhapšene, prema njima treba postupati sa poštovanjem i u skladu sa ovom konvencijom.

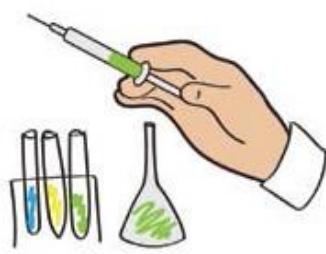

Osobe sa invaliditetom treba da imaju jednaka prava u skladu sa međunarodnim pravima kao svi drugi.

15. ZABRANA MUČENJA ILI SVIREPOG PONAŠANJA

Zabranjeno je svirepo postupanje ili mučenje osoba sa invaliditetom.

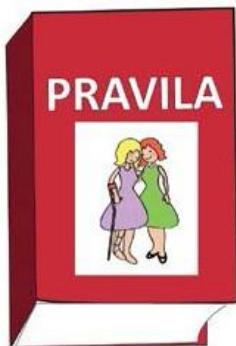

Nad osobama sa invaliditetom se ne smeju vršiti eksperimenti, naročito ne u medicinske svrhe (osim ukoliko se oni sa tim ne saglase svojom slobodnom voljom).

Države se moraju potruditi da se takve stvari ne dešavaju.

16. ZABRANA ISKORIŠĆAVANJA I ZLOSTAVLJANJA

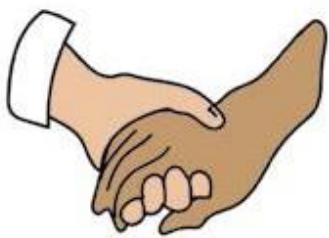
Države moraju uvesti zakone i pravila kako bi obezbedile sigurnost osobama sa invaliditetom i zaštitile ih od nasilja, u kući i van nje.

Države treba da spreče zlostavljanje i treba da pruže zaštitu, informacije i obuke o tome kako prepoznati zlostavljanje i kako ga prijaviti.

Države treba da kontrolišu sve usluge koje se pružaju osobama sa invaliditetom kako bi bile sigurne da osobe sa invaliditetom ne doživljavaju zlostavljanje.

Države treba da obezbede neophodnu pomoć i podršku zlostavljanim osobama kako bi im pomogle da budu bezbedne i da se oporave od zlostavljanja.

Države treba da smisle dobre načine kako da saznaju za zlostavljanje i da izvedu zlostavljače pred sud.

Države treba da obrate pažnju na zlostavljanje žena i dece.

17. POSTUPANJE PREMA OSOBAMA SA INVALIDITETOM

Prema osobama sa invaliditetom treba postupati kao prema svim ostalim osobama, sa istim poštovanjem i pravima.

18. SLOBODA KRETANJA

Osobe sa invaliditetom imaju pravo:

Da odluče gde će da žive i da se kreću kao svi ostali.

Da budu članovi države (da budu njeni državljanici) i da im se to ne uskrati zato što su osobe sa invaliditetom.

Da poseduju dokumenta (na primer, pasoše) kao svi drugi ljudi. Da napustе bilo koju zemlju, uključujući svoju.

Deca sa invaliditetom po rođenju imaju pravo na ime, na državljanstvo i, ukoliko je to moguće, pravo da upoznaju svoje roditelje kao i pravo na njihovu brigu.

19. SAMOSTALAN ŽIVOT U ZAJEDNICI

Države treba da obezbede da osobe sa invaliditetom mogu kao svi ostali da izaberu način na koji će da žive i da budu deo svoje zajednice.

Osobe sa invaliditetom mogu da biraju:

Gde će da žive, kao svi drugi.

Sa kim će da žive, kao svi drugi.

Da ne žive u posebnim objektima, kao što su hosteli, ako to ne žele.

Različite usluge podrške, uključujući i personalnu asistenciju.

Različite usluge koje su dostupne svim ljudima.

20. KRETANJE

Države treba da se pobrinu da osobe sa invaliditetom mogu da se kreću samostalno u što većoj meri.

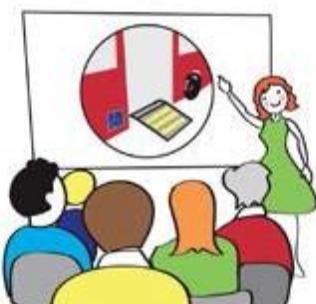
Države treba da:

Pomognu ljudima u kretanju.

Pomognu ljudima da dobiju kvalitetnu pomoć koja će im olakšati kretanje.

Da se postaraju o tome da te usluge ne budu skupe.

Da organizuju obuke o kretanju.

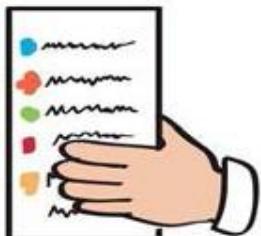
Da podstaknu kompanije koje se bave proizvodnjom pomagala da razmišljaju o različitim potrebama osoba sa invaliditetom.

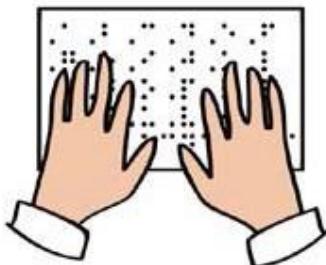
21. SLOBODA IZRAŽAVANJA I PRISTUP INFORMACIJAMA

Države moraju da obezbede da osobe sa invaliditetom imaju pravo da traže i daju informacije i da kažu šta žele, jednako kao svi drugi.

Ovo obuhvata:

Informacije u verziji koja je osobi potrebna, kao što je to, na primer, pojednostavljena informacija.

Obezbeđivanje upotrebe znakovnog jezika, Brajevog pisma i drugih načina informisanja.

Ukazivanje drugim službama da treba da obezbede pristupačne informacije.

Podsticanje medija na pružanje pristupačnih informacija.

Podršku u korišćenju znakovnog jezika.

22. PRIVATNOST

Osobe sa invaliditetom imaju pravo na privatni život i niko ne sme u to da se meša niti da tome stane na put.

Države treba da se pobrinu da privatne informacije o osobama sa invaliditetom budu poverljive kao informacije o ostalim ljudima.

23. POŠTOVANJE DOMA I PORODICE

Države treba da obezbede da osobe sa invaliditetom imaju jednaka prava na brak, porodične i privatne veze.

Države treba da obezbede sledeće:

Osobe sa invaliditetom imaju jednaka prava na brak i na osnivanje porodice, dokle god to obe osobe žele.

Osobe sa invaliditetom imaju pravo da odluče koliko dece žele da imaju i kada, kao i pravo na to da ne budu sterilisani protiv svoje volje.

Osobe sa invaliditetom imaju pravo na planiranje porodice, kao i na druge informacije koje će im pomoći pri donošenju odluka.

Države će obezbiti podršku osobama sa invaliditetom u odgoju dece.

Deca sa invaliditetom imaju pravo da ne budu odvojena od svoje porodice. Zemlje treba da podržavaju decu sa invaliditetom i njihove porodice. Prava deteta su na prvom mestu.

Države će se postarati da deca ne budu oduzeta roditeljima ukoliko to ne žele, osim u slučaju kada zakon kaže da je to u interesu deteta. Invalidnost ne sme da bude razlog.

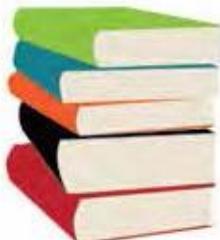
24. OBRAZOVANJE

Osobe sa invaliditetom imaju pravo na obrazovanje.

Države će se pobrinuti da osobe sa invaliditetom imaju priliku da idu u redovne škole i da nastave da uče tokom života tako da:

Osobe sa invaliditetom mogu da unaprede svoje veštine i sposobnosti.

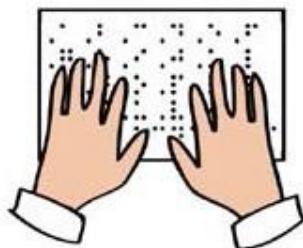
Osobe sa invaliditetom nisu isključene iz osnovnog ili srednjeg obrazovanja.

Osobe sa invaliditetom mogu da idu u školu u lokalnoj zajednici kao svi ostali.

Osobama sa invaliditetom treba pružiti podršku koja im je potrebna.

Naučiti ljudi Brajevom pismu, kao i drugim načinima komunikacije.

Naučiti ljudi znakovnom jeziku i gledati na njega kao na jezik zajednice gluvih.

Gluvoj i slepoj deci treba pružiti dobro obrazovanje i podršku pri učenju.

Zaposliti ljudi koji znaju znakovni jezik ili Brajevo pismo i obučiti učitelje i druge zaposlene kako bi pravilno mogli da podrže osobe sa invaliditetom.

Obezbediti potrebnu podršku osobama sa invaliditetom kako bi mogle da nastave sa obrazovanjem ukoliko to žele.

25. ZDRAVLJE

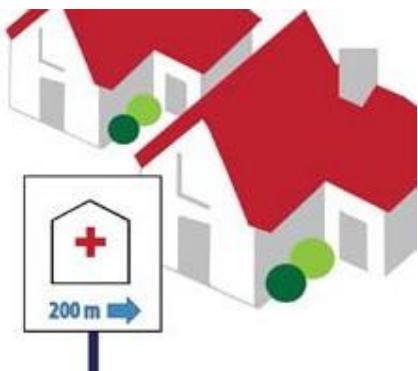
Osobe sa invaliditetom imaju pravo na pristup zdravstvenim uslugama.

Države će obezbediti:

Da osobe sa invaliditetom imaju pristup istim zdravstvenim uslugama kao sve druge osobe.

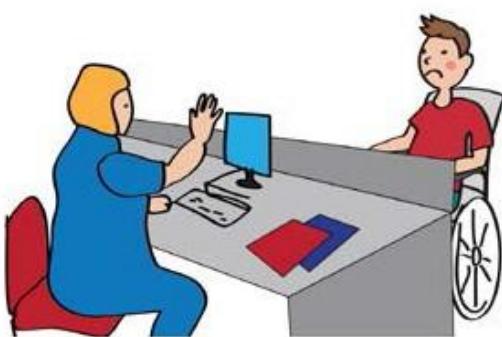
Da osobe sa invaliditetom dobiju zdravstvene usluge koje su njima potrebne.

Da se te usluge nalaze blizu njihovog mesta stanovanja.

Da zdravstveni radnici pružaju istu uslugu osobama sa invaliditetom kao drugim osobama.

Da se osobe sa invaliditetom ne tretiraju nejednako u odnosu na ostale ljude u vezi sa zdravstvenim i životnim osiguranjem.

Da se ljudima ne uskrati nega zbog toga što su osobe sa invaliditetom.

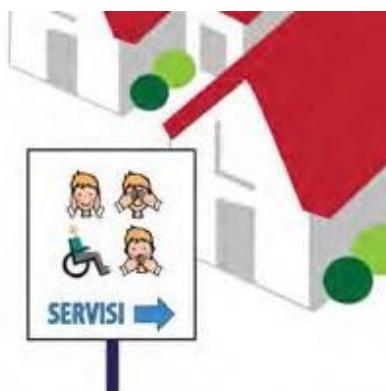

26. USLUGE ZA OPORAVAK

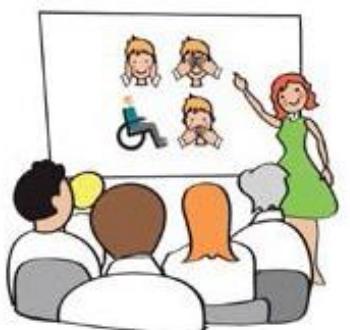
Države će se postarati da osobe sa invaliditetom vode što samostalniji i zdraviji život i pružiće im podršku u oblasti zdravlja, rada, obrazovanja i usluga socijalne zaštite kako bi se to ostvarilo.

Države će se postarati da se uzmu u obzir potrebe i snage osoba sa invaliditetom u ranom dobu, kako bi dobile podršku koja im je neophodna.

Te usluge će biti koliko je god to moguće u blizini domova osoba sa invaliditetom.

Osoblje će biti obučeno da dobro obavlja svoj posao.

Države će obezbediti različita pomagala i opremu kako bi pomogle oporavak osoba sa invaliditetom.

27. RAD

Osobe sa invaliditetom imaju pravo na rad kao sve druge osobe.

Države će se više potruditi kako bi obezbedile posao za osobe sa invaliditetom i to na sledeće načine:

Doneće zakone koji će omogućiti osobama sa invaliditetom da budu jednakо tretirane na poslu.

Obezbediće da osobe sa invaliditetom imaju jednaka prava i obaveze na poslu, kao i platu.

Obezbediće da osobe sa invaliditetom imaju pravo da se pridruže sindikatu u skladu sa zakonima zemlje u kojoj žive.

Obezbediće da osobe sa invaliditetom mogu da učestvuju u radnim programima i treninzima.

Pružiće pomoć osobama sa invaliditetom da nađu posao, da ga zadrže, kao i da nađu bolji posao.

Pomoći će osobama sa invaliditetom da same osnuju svoja preduzeća.

Obezbediće osobama sa invaliditetom posao u državnim preduzećima.

Pomoći će kompanijama prilikom zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

Obezbediće osobama sa invaliditetom odgovarajuća mesta za rad.

Obezbediće da osobe sa invaliditetom mogu da isprobaju različite poslove.

Pomoći će osobama sa invaliditetom da se vrate na posao.

Države moraju da obezbede da osobe sa invaliditetom nisu naterane na rad protiv svoje volje.

28. ŽIVOTNI STANDARD

Osobe sa invaliditetom treba da imaju mogućnosti da poboljšaju svoj životni standard kao svi drugi.

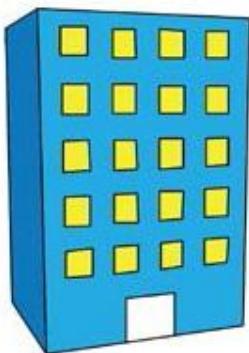
Osobama sa invaliditetom treba da je dostupna čista voda, usluge i druga pomoć koja im je potrebna, po cenama koje mogu da plate.

Osobama sa invaliditetom, naročito devojčicama, ženama i starijim osobama, trebalo bi omogućiti zadovoljavajuće životne uslove.

Potrebno je obezbediti da siromašne osobe sa invaliditetom dobiju pomoć od države kako bi platile troškove u vezi sa invaliditetom.

Potrebno je osobama sa invaliditetom obezbediti pristup programima stanovanja uz podršku.

Potrebno je obezbediti da osobe sa invaliditetom imaju jednake mogućnosti za ostvarivanje penzije kao drugi ljudi.

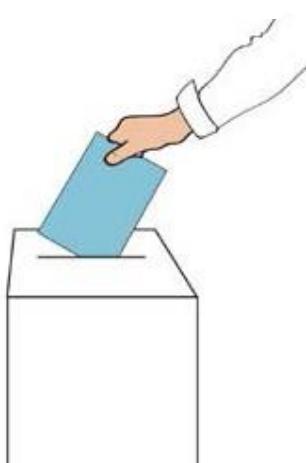
29. UKLJUČIVANJE U POLITIKU

Osobe sa invaliditetom imaju pravo da učestvuju u političkom životu kao svi ostali.

Osobe sa invaliditetom imaju pravo da glasaju i da budu izabrane:

Tako što će izborna mesta i materijali biti pristupačni.

Tako što će glasanje biti tajno i što će biti korišćene pomoćne tehnologije, kada je to moguće.

Tako što će im se pružiti podrška i pomoći da glasaju kako žele, kada je to potrebno.

Tako što se osobe sa invaliditetom mogu uključiti u rad nevladinih organizacija i političkih partija.

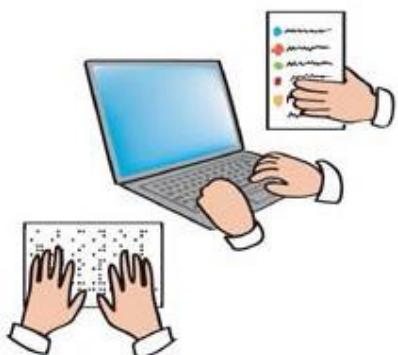
Tako što će osobe sa invaliditetom moći da osnuju ili da se pridruže organizacijama osoba sa invaliditetom.

30. KULTURA, SPORT I REKREACIJA

Osobe sa invaliditetom imaju pravo da se bave kulturom, sportom i rekreacijom kao svi drugi.

Države moraju obezbediti:

Da knjige i drugi kulturni materijali budu pristupačni.

Da televizija, filmovi i pozorišta budu pristupačni.

Da osobe sa invaliditetom mogu samostalno ići u muzeje, biblioteke, pozorišta i slično.

Da osobe sa invaliditetom imaju priliku da budu umetnici.

Da zakoni i pravila ne otežavaju osobama sa invaliditetom pristup kulturnim materijalima, kao što su knjige i filmovi.

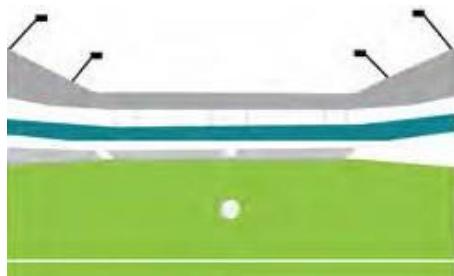
Da kultura gluvih osoba i drugih zajednica budu poštovane.

Da se osobe sa invaliditetom ohrabruju da učestvuju u sportskim aktivnostima.

Da osobe sa invaliditetom mogu da organizuju i učestvuju u sportskim aktivnostima specifičnim za osobe sa invaliditetom.

Da su sportski tereni i objekti pristupačni.

Da deca sa invaliditetom imaju jednak pristup sportskim aktivnostima.

31. INFORMACIJE

Države treba da sakupe potrebne informacije kako bi pomogle u tome da se Konvencija ostvari.

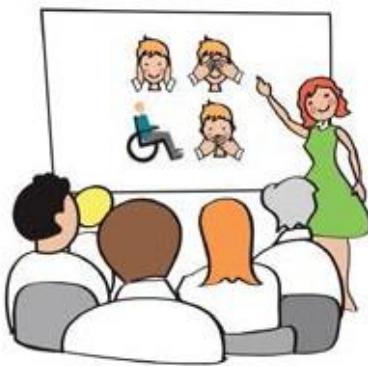

Informacije moraju biti poverljive.

Vlade moraju osigurati da osobe sa invaliditetom imaju pristup informacijama koje prikupljaju i koje su dostupne ostalima.

32. SARADNJA DRŽAVA

Države će saradivati kako bi se ova konvencija ostvarila.

One treba da:

Obezbede da zajednički rad uključuje i osobe sa invaliditetom.

Obezbede da države razmenjuju informacije, iskustva i obuke.

Obezbede da države rade zajedno na istraživanjima i da razmenjuju svoje rezultate.

33. OSTVARIVANJE KONVENCIJE

Države treba da:

Imaju jedno odeljenje koje će se baviti ostvarivanjem ove konvencije.

Imaju način za merenje ostvarenja ove konvencije.

Uključuju osobe sa invaliditetom u procenu ostvarenja ove konvencije.

34. KOMITET ZA PRAVA OSOBA SA INVALIDITETOM

Osnovaće se Komitet koji će podržavati prava osoba sa invaliditetom. On će se sastojati od 12 eksperata u početku, zatim će se proširiti na 18 osoba.

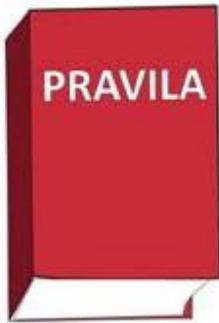
Članovi Komiteta će biti deo grupe tokom 4 godine.

Za članove će glasati države koje su usvojile Konvenciju. Uzeće se u obzir odakle dolaze članovi i koje veštine poseduju. Dobrodošli su eksperti koji su osobe sa invaliditetom.

Izbori će se obaviti tajnim glasanjem. Osoba koja bude dobila najviše glasova biće izabrana za člana Komiteta.

Komitet će napraviti pravila o svom radu.

35. IZVEŠTAJI DRŽAVA ČLANICA

Svaka država će napisati izveštaj o svom radu u vezi sa ovom Konvencijom i poslati ga Komitetu u roku od 2 godine nakon što se pridruži ovom sporazumu.

Nakon toga, svaka država će slati izveštaj svake 4 godine, kao i dodatne izveštaje ako to Komitet od njih zatraži.

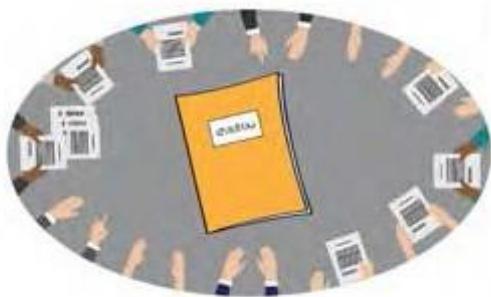

Komitet će odlučiti koje informacije države treba da stave u svoje izveštaje.

Izveštaji mogu biti o poteškoćama koje utiču na ostvarivanje prava osoba sa invaliditetom.

36. ŠTA SE DEŠAVA SA IZVEŠTAJIMA

Komitet će pogledati izveštaje i daće državama ideje i savete o tome šta da rade. Komitet može zatražiti i dodatne informacije.

Ako izveštaj mnogo kasni, Komitet može da opomene državu tako što u naredna 3 meseca može da ode u tu državu i sagleda položaj osoba sa invaliditetom koje u njoj žive.

Sve države mogu da vide sve izveštaje.

Svaka država mora da obezbedi da svi ljudi mogu da pročitaju izveštaj, kao i ono što je Komitet rekao o njemu.

Komitet će poslati izveštaje različitim odeljenjima i organizacijama kako bi potražio savet ili pomoć ukoliko je ona neophodna.

37. SARADNJA KOMITETA I DRŽAVA

Svaka država će raditi sa Komitetom i pomagati članovima Komiteta tako što će im davati potrebne informacije.

Komitet će razmotriti kako da sarađuje sa državama kako bi se sve to ostvarilo.

38. SARADNJA KOMITETA SA DRUGIM ORGANIZACIJAMA

Važno je da sve države i sve organizacije rade zajedno kako bi se ostvarilo sve ono što piše u ovoj konvenciji.

Različita odeljenja i organizacije će biti pozvani da daju svoj savet i informacije o oblasti u kojoj rade.

Komitet može da zatraži i od ostalih organizacija za ljudska prava da napišu izveštaje o tome kako se njihov rad uklapa u ovu konvenciju.

39. IZVEŠTAJ KOMITETA

Komitet će pisati izveštaj svake druge godine Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija i Ekonomskom i socijalnom savetu.

On će sadržati ideje različitih država o tome šta bi trebalo uraditi.

40. SASTANCI DRŽAVA

Države članice će se često sastajati kako bi razmenjivale informacije o primeni Konvencije.

Prvi sastanak će se održati u roku od 6 meseci nakon početka rada. Generalni sekretar će odlučivati o narednim sastancima.

41. ČUVANJE IZVEŠTAJA I INFORMACIJA

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će čuvati sve informacije i izveštaje vezane za rad na primeni Konvencije.

42. POTPISIVANJE KONVENCIJE

Države mogu da potpišu Konvenciju od 30. marta 2007. godine u sedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku.

43. SAGLASNOST I ODOBRENJE

Zemlje koje su potpisale Konvenciju počinju da rade na primeni svega što piše u Konvenciji onda kada se usaglase o tome. Ostale zemlje koje je nisu potpisale mogu se takođe pridružiti.

44. GRUPE DRŽAVA

Neke države su grupisane u organizacije, kao što je to, na primer, Evropska unija.

Te organizacije takođe mogu da se pridruže Konvenciji i da daju svoj doprinos kada se o njoj govori.

45. KADA POČINJE KONVENCIJA?

Ova Konvencija počinje 30 dana nakon što je 20 zemalja odobri.

46. UZDRŽAVANJE

Države mogu reći da postoje delovi Konvencije sa kojima se ne slažu, ali ne mogu da se ne slažu sa osnovnim načelima Konvencije.

47. IZMENE KONVENCIJE

Svaka država može da traži promene u Konvenciji. Države mogu da pošalju predlog generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija koji će to reći drugim državama.

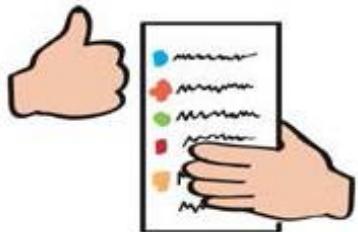
Države će odlučiti da li je potrebno da se sastanu da razgovaraju o toj ideji i da li se sa njom slažu.

48. AKO NEKA DRŽAVA ŽELI DA NAPUSTI KONVENCIJU

Država može da napusti Konvenciju tako što će pisati generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija. Ona će prestati da bude deo Konvencije godinu dana nakon tog obaveštenja.

49. PRISTUPAČNE INFORMACIJE

Ova Konvencija će biti dostupna u verziji lakoj za čitanje i razumevanje.

50. KONVENCIJA NA DRUGIM JEZICIMA

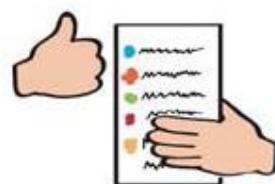

Ova Konvencija će se štampati na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

DODATNI SPORAZUM MEĐUNARODNE KONVENCIJE O PRAVIMA OSOBA SA INVALIDitetom

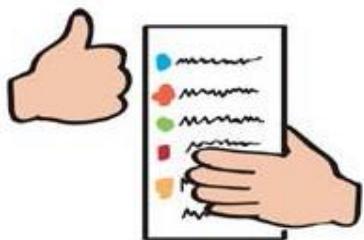

Verzija prilagođena za lako čitanje i razumevanje

Pun naziv dodatnog sporazuma jeste Opcioni protokol uz Konvenciju o pravima osoba sa invaliditetom.

Ovaj dokument je pojednostavljena verzija i vodič za dodatni sporazum koji ide uz Međunarodni sporazum o pravima osoba sa invaliditetom.

Države koje su prihvatile ovaj dokument su se složile da osobe ili grupe mogu da se žale Komitetu za prava osoba sa invaliditetom kada misle da država ne ispunjava nešto iz Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom.

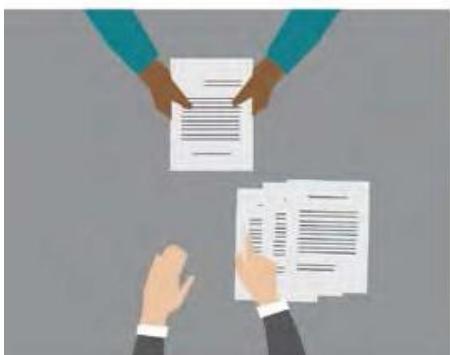
Komitet ne može da prihvati žalbe ljudi iz države koja nije prihvatile ovaj dodatni sporazum.

Ko god pošalje žalbu mora da ostavi svoje ime ili ime grupe.

Komitet se neće baviti žalbama koje se ne odnose na ono što piše u Konvenciji.

Komitetu nije dozvoljeno da se bavi žalbama koje su već razmatrali.

Komitet ne može da se bavi žalbama koje su razmatrane u skladu sa nekim drugim međunarodnim sporazumom.

Osobe mogu da pošalju žalbu Komitetu nakon što su prošle kroz sistem žalbi u zemlji u kojoj žive.

Ovo neće važiti ako je sistemu države potrebno mnogo vremena ili nije sigurno da će se situacija dobro rešiti.

Komitet ne može da rešava žalbe gde očigledno nema razloga za žalbu ili ako nema dovoljno dokaza.

Komitet ne može da proučava žalbe ako su o nečemu što se desilo pre nego što je država potpisala ovaj dodatni sporazum.

Kada se podnese žalba, Komitet će reći Vladi te države u kojoj se to desilo o čemu se radi.

Vlada zatim ima 6 meseci da to proveri i da obavesti Komitet šta misli o žalbi i šta je uradila po tom pitanju.

U veoma hitnom i ozbiljnom slučaju Komitet može da zatraži da država odmah učini nešto kako bi pomogla osobi koja je podnela žalbu.

Ali ovo ne znači da se Komitet slaže sa svime što piše u žalbi. Komitet će detaljno proveriti slučaj i tek tada doneti odluku.

Komitet će se sastajati da bi razmotrio žalbe. Kada doneše odluku, Komitet će poslati svoje mišljenje Vladi te države i osobi koja je podnela žalbu.

Kada Komitet dobije informacije da se neka država nepravedno odnosi prema osobama sa invaliditetom on pita državu da zajedno provere informacije i da država kaže svoje mišljenje.

Ponekada jedan ili dva člana Komiteta treba da istraže situaciju i napišu izveštaj o onome što su saznali.

Članovi mogu da posete državu ako misle da treba, ako se država složi sa tim.

Komitet će zatim pročitati izveštaj i reći državi šta misli da treba da se uradi kako bi se situacija poboljšala.

Država ima 6 meseci da kaže svoje mišljenje o tome.

Celokupna istraga mora da bude poverljiva i da sve vreme Komitet i država sarađuju.

Komitet može da traži od države da napiše izveštaj o tome da li je poslušala savete koje joj je Komitet dao.

Kada prođe 6 meseci od kada je država primila savete Komiteta on može da pita državu da li je uradila nešto kako bi ispunila preporuke Komiteta.

Kada potpiše ovaj dodatni sporazum, država može da kaže da ne želi da dozvoli Komitetu da posmatra veoma ozbiljne situacije u toj zemlji ili da obavi istragu.

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija ima sve informacije i izveštaje u vezi sa ovim dodatnim sporazumom.

Države su od 30. marta 2007. godine u mogućnosti da potpišu ovaj dodatni sporazum.

Države mogu da potpišu ovaj dodatni sporazum ako su se već pridružile Konvenciji.

Neke zemlje se udružuju u organizacije, kao npr. Evropska unija.

Te organizacije mogu takođe da se pridruže dodatnom sporazumu i da imaju pravo glasa kada se države sastanu kako bi razgovarale o sporazumu.

Dodatni sporazum počinje 30 dana nakon priključivanja 10 država, ukoliko je do tada počela Konvencija.

Države moraju da potpišu ceo sporazum.

Svaka država može da predloži izmene u vezi sa ovim dodatnim sporazumom.

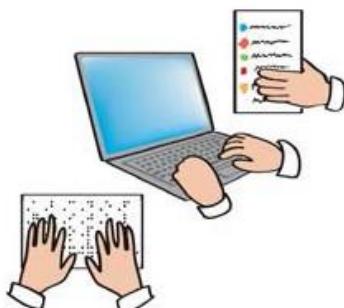
To će uraditi tako što će pisati generalnom sekretaru koji će obavestiti ostale države.

Države će odlučiti da li treba da se sastanu i razgovaraju o toj ideji i da li će se složiti.

Bilo koja država može da se povuče iz ovog sporazuma tako što će pisati generalnom sekretaru. Prestaće da bude deo ovog sporazuma godinu dana nakon prispeća pisma.

Ovaj dodatni sporazum je dostupan u verziji lakoj za čitanje kako bi se lako razumeo.

Ovaj dodatni sporazum će se štampati na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku i biće jednak na svim jezicima.

ZAHVALNICA

Ovaj dokument je osmišljen i napisan za Odeljenje za rad i penzije od strane „Easy Read” servisa @Inspired Services novembra 2007. godine.

Dokument su prilagodili predstavnici i predstavnice Centra za orijentaciju društva (COD) i Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije.